

خطرناك مسكو

وایی لهستان رانقض کردند؟

دستان خودشان منفجر شود.»

به گفته او، روسیه احتمالاً در آینده نیز به اقدامات تحریک‌آمیز مشابه ادامه دهد و تلاش کند که لهستان را همواره در آستانه یک تهاجم آشکار نگه دارد اما در این گونه موارد باید توجه داشت که اوضاع به راحتی می‌تواند از کنترل خارج شود و این یک خطر واقعی است. او معتقد است واکنش ناتو به اقدام روسیه صحیح بود: «واکنش ناتو صحیح بود؛ نشان داد که ما از پاسخ به اقدامات تحریک‌آمیز آنها نمی‌ترسیم. همچنین، این واکنش یکپارچه و فوری بود؛ هیچ فرآیند تصمیم‌گیری طولانی‌ای در کار نبود، رویه‌ها به سرعت فعال شدند.»

این دیپلمات باور دارد هدف واکنش ناتو دلسرد کردن روسیه بود و «ناتو می‌خواست که مسکو دریابد چنین بازی‌هایی بی‌فایده است و نتیجه‌ای را که انتظار دارند (وحشت، اختلاف) به بار نمی‌آورد»، بلکه نتیجه عکس می‌دهد. کارشناسان دفاعی معتقدند که هر چند واکنش ناتو به این حمله خوب بود اما راه زیادی تا رسیدن به سطح آمادگی مطلوب در برابر تهدیدهای این چنینی وجود دارد. بن هاجز، فرمانده سابق نیروهای آمریکا در اروپا در این باره به فایننشال تایمز گفت: «اروپا به یک سامانه پدافند هوایی یکپارچه و چندلایه نیاز دارد که بتواند مقیاس یک حمله ورودی را ارزیابی کرده و منابع مناسب را به آن اختصاص دهد؛ برخلاف واکنش صبح چهارشنبه که در آن جت‌های جنگنده گران‌قیمتی مانند اف-۳۵های هلندی برای سرنگون کردن پهپادهای ارزان‌قیمت به پرواز درآمدند.» هاجز

یکشنبه ۲۳ شهریور ۱۴۰۴
سال چهارم - شماره ۸۷۹
www.hammihanonline.ir

روسیه از زمان آغاز جنگ اوکراین، متهم به سازماندهی یک کارزار جنگ «منطقه خاکستری» یا «هیبریدی» در اروپا بوده است. این کارزار شامل اقدامات خرابکارانه و آتش‌سوزی، انتشار اطلاعات نادرست (disinformation)، فشار اقتصادی و حملات سایبری می‌شود. اگر این تهاجم پهنادی، همان‌طور که مقامات لهستانی می‌گویند، عمدی بوده باشد، این اقدام چشمگیرترین نمونه این کارزار تا به امروز خواهد بود.

برخی تحلیلگران نظر متفاوتی را دارند و معتقدند روسیه در ایجاد هراس موفق بود. مارک ماگیروفسکی، تحلیلگر اندیشکده شورای آتلانتیک در این باره نوشته است: «جنگ روانی و القای هراس به جوامع غربی، از نقاط قوت انکارناپذیر روس‌هاست و از این منظر، حمله با نوزده پهپاد به شرق لهستان، یک موفقیت تمام‌عیار محسوب می‌شود. این حمله اگر چه تلفات جانی در پی نداشته و خسارات فیزیکی و اختلال در ترافیک هوایی نیز محدود بود، اما پیامد روانی آن عمیق و گسترده بود. جنگ دیگر پدیده‌ای در همسایگی ما نیست، بلکه اکنون به آستانه‌ی خانه‌هایمان رسیده است. این هراس، هرچند ملموس و قابل درک، با رویکردی آرام و مبتنی بر شایستگی قابل مدیریت است. نیروهای ناتو مستقر در لهستان کارآمدی و حرفه‌ای‌گری خود را به اثبات رسانده‌اند. سیاستمداران لهستانی نیز که عموماً درگیر مجادلات داخلی هستند، این بار اقدامات و مواضع عمومی خود را با هماهنگی کم‌نظیری مدیریت کردند. با این همه، این اقدامات کافی نیست. مسئله صرفاً به تقویت ظرفیت‌های نظامی جناح شرقی ناتو، ارتقای سطح آمادگی رزمی یگان‌ها یا به پرواز درآوردن جنگنده‌های متحدین محدود نمی‌شود؛ بخشی از این پاسخ، به بازنگری در ادبیات بازدارندگی ما بازمی‌گردد. روس‌ها باید به این درک برسند که ما از آن‌ها هراسی نداریم و در صورت وقوع یک درگیری گسترده در این بخش از اروپا، واکنش ما صرفاً به رهگیری و انهدام پهپادهایشان محدود نخواهد شد؛ بلکه پایگاه‌های پرتاب آن‌ها را نابود، کارخانه‌های سازنده‌شان را هدف قرار خواهیم داد و اپراتورهایشان را از میان بر خواهیم داشت. این پیامی است که باید صریح و فوری به مسکو مخابره شود.»

این تحولات در حالی رخ می‌دهد که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا روز سه‌شنبه اعلام کرد که قرار است در هفته جاری یا اوایل هفته آینده با ولادیمیر پوتین تماس تلفنی داشته باشد. به نوشته یورونیوز، ترامپ روز دوشنبه، پس از حملات هوایی سنگین روسیه به اوکراین اعلام کرده بود که برای وضع تحریم‌های جدید بر مسکو آماده است. جو ویلسون، عضو جمهوری خواه مجلس نمایندگان ورود پهپادهای روسیه به آسمان لهستان را مصداق اعلان جنگ به ناتو دانست و خواستار اعمال تحریم‌های سنگین آمریکا بر روسیه‌شد. ویلسون در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «روسیه کمتر از یک هفته پس از آنکه رئیس‌جمهور ترامپ در کاخ سفید میزبان کارول ناوروتسکی، رئیس‌جمهوری لهستان بود، با پهپادهای شاهد ایرانی به لهستان، متحد ناتو حمله کرده است. این اقدامی خصمانه و معادل اعلان جنگ است.»

او افزود: «من از رئیس‌جمهور ترامپ می‌خواهم، در پاسخ به این اقدامات، با اعمال تحریم‌های اجباری، ماشین جنگی روسیه را به ورشکستگی بکشاند و اوکراین را به سلاح‌هایی مجهز کند که توانایی حمله به اهداف در خاک روسیه را داشته باشند. ولادیمیر پوتین دیگر به باخت در اوکراین و بمباران مادران و کودکان بسنده نمی‌کند، او اکنون مستقیماً عزم ما را در قلمرو ناتو به چالش می‌کشد.»

▼ نه، خبری از جنگ جهانی سوم نیست!

رویداد اخیر، ماهیت دوگانه‌ی پهپادها را در میدان نبرد مدرن آشکار می‌سازد: ابزارهایی که می‌توانند هم‌زمان در خدمت ثبات و بی‌ثباتی قرار گیرند. با این حال، حتی اگر این اقدام عامدانه بوده باشد، تندروترین سران ناتو نیز به بهانه‌ی آن، ماشه‌ی جنگی فراگیر را نخواهند کشید؛ به‌ویژه آنکه این حادثه تلفات انسانی در پی نداشته است. بنابراین، درحالی‌که جنگ اوکراین مسیر خود را ادامه می‌دهد، این واقعه یک نقطه عطف راهبردی محسوب نمی‌شود.

اما معضل اصلی در جای دیگری نهفته است: روسیه به این محاسبات آگاه است و با علم به این موضوع، در استفاده از سامانه‌های بدون سرنشین، مرزهای ریسک را بسیار فراتر از محدودیت‌های هواپیماهای سرنشین‌دار جابه‌جا می‌کند. همین امر، احتمال تسری بحران به یک رویارویی مستقیم و انسانی میان روسیه و ناتو را به شکل نگران‌کننده‌ای افزایش می‌دهد. پیش از این نیز نمونه‌های دیگری از این اقدامات تحریک‌آمیز دیده شده بود. هفته گذشته، هواپیمای حامل اورزولافن در لاین، رئیس کمیسیون اروپا، هنگام پرواز در حریم هوایی بلغارستان توانایی استفاده از سامانه ناوبری GPS را از دست داد. این هواپیما روز یکشنبه به‌سلامت فرود آمد، اما مقام‌های بلغارستان اعلام کردند مشکوک‌اند که روسیه پشت این اختلال بوده است. مارک روته، دبیرکل ناتو، در یک کنفرانس خبری مشترک با نخست‌وزیر و وزیر دفاع لوکزامبورگ گفت: «کل قاره زیر تهدید مستقیم روس‌ها قرار دارد. ما همه در جناح شرقی هستیم، چه در لندن زندگی کنید و چه در تالین.» او افزود: «این موضوع بسیار جدی گرفته شده است. من اطمینان می‌دهم که ما شبانه‌روز در حال کار هستیم تا با آن مقابله کنیم، جلوش را بگیریم و مطمئن شویم دوباره تکرار نمی‌شود.» برخلاف وعده روته، در فاصله کوتاهی تهدید به نحو دیگری تکرار شد.

سیاستمداران

شروط ترامپ برای ناتو

رئیس‌جمهور آمریکا در پیامی خطاب به کشورهای عضو ناتو تأکید کرد که آماده اعمال تحریم‌های گسترده علیه روسیه است، مشروط بر اینکه همه اعضا به‌طور هماهنگ دست به چنین اقدامی بزنند و خرید نفت از روسیه را متوقف کنند. «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور آمریکا در نامه‌ای که خطاب به کشورهای جهان و اعضای ناتو منتشر کرده، نوشته است: «من آماده‌ام تحریم‌های گسترده‌ای علیه روسیه اعمال کنم، اما تنها زمانی که همه کشورهای عضو ناتو بر سر این موضوع توافق کنند و خرید نفت از روسیه را نیز متوقف سازند.» ترامپ در ادامه این نامه که در شبکه اجتماعی «تروث سوشال» منتشر کرده، تصریح کرده است: «همان‌طور که می‌دانید، ناتو تعهد کاملی به پیروزی ندارد و خرید نفت روسیه توسط برخی کشورها واقعاً جای تعجب دارد. این اقدام موقعیت چانه‌زنی و قدرت مذاکره شما در برابر روسیه را به‌شدت تضعیف می‌کند. در هر صورت، من آماده‌ام هر زمان که شما آماده باشید، اقدام کنم. فقط بگویید کی.»

حمله موشکی یمن به تل آویو

سخنگوی نیروهای مسلح یمن در بیانیه‌ای از حمله موشکی به چند هدف حساس در تل آویو خبر داد. سرتیپ «یحیی سریع» سخنگوی نیروهای مسلح یمن در بیانیه‌ای اعلام کرد: در چارچوب انتقام مظلومیت ملت فلسطین و پاسخ به جرایم نسل‌کشی و جنایات گرسنگی دادن علیه ساکنان نوار غزه یگان موشکی نیروهای مسلح یمن عملیاتی نظامی انجام داده و موشکی بالستیک فراصوت از نوع «فلسطین ۲ خوشه‌ای» را روانه سرزمین‌های اشغالی کرد که چندین هدف حساس در منطقه‌ی یافا اشغالی (تل‌آویو) را نشانه گرفته است. طبق گزارش شبکه‌المسیره، در این بیانیه آمده است که این عملیات با موفقیت اهداف خود را محقق کرد و جمعیت عظیمی از شهروندانشینان صهیونیست را روانه پناهگاه‌ها کرد. یحیی سریع با اشاره به تجاوزات رژیم صهیونیستی به یمن نیز تأکید کرد که ملت یمن تحت تأثیر این تجاوز قرار نگرفته و در موضع خود نسبت به ملت فلسطین ثابت‌قدم خواهند ماند و این حملات فقط بر عزم و پایداری آن‌ها خواهد افزود.

پیشنهاد نیروی عربی مشترک

مصر در سایه افزایش تنش با رژیم صهیونیستی و حمله اخیر این رژیم به قطر تلاش می‌کند تا طرح نیروی مشترک عربی را احیا کند. در حالی که قاهره طی روزهای گذشته به کاهش سطح ارتباطات دیپلماتیک خود با رژیم صهیونیستی در پی حمله این رژیم به قطر ادامه داده است، ارتباطات در خصوص برخی مسائل مربوط به ورود کمک‌ها به نوار غزه باقی مانده اما در پایین‌ترین سطح از آغاز جنگ غزه است. منابع دیپلماتیک به روزنامه الاخبار لبنان گفتند در سایه این برخورد از سوی قاهره واشنگتن وارد این مسیر شده تا برخی اطلاعات اساسی را منتقل کند. به موازات این مسئله هماهنگی مصر با عربستان و فرانسه با هدف افزایش فشار دیپلماتیک بر رژیم صهیونیستی به‌ویژه در سایه درخواست قطر برای تشدید موضع ادامه دارد. نماینده مصر در سازمان ملل طی جلسه‌شورای امنیت در خصوص حمله رژیم صهیونیستی به رهبران حماس در دوحه اظهارات شدیدالحنی را ایراد کرد که نشان‌دهنده سطح خشم مصر است اما دربارہ امارات منابع می‌گویند مسئولان اماراتی عملاً به تعلیق توافق‌های ابراهیم در صورت اجرای طرح تل آویو برای الحاق کرانه باختری اشاره کردند.